

muncă ori a condițiilor de cazare și masă. Aproape 400 de femei și bărbați, care munceau fără încetare, dormeau câte zece în cameră și nu li se îngăduia să plece decât dacă șefii ucraineni îi transferau la alte munci, în construcții sau la abatoare. Unul dintre cumnații Corinei avea semnat chiar un contract de muncă, în limba cehă. Mai târziu el a aflat că, de fapt, ceea ce credea el că este un contract de muncă, era un act prin care închiriasă un garaj. După două luni de muncă fără plată și amenințată cu arma, Corina a realizat că nu va vedea niciodată vreun ban. Atunci când ea și bărbatul ei au protestat, amenințarea a fost imediată. I s-a promis că va fi dusă la Praga și vândută pentru prostituție. Până la urmă, cei doi, împreună cu unul dintre cumnați, au reușit să fugă noaptea, în vara lui 2008.

CAZARE CA-N GRAJÐ

Costică Chiriac are 50 de ani și este din Gorbănești, o comună din nordul României. El are o poveste similară. A ajuns un sclav modern și a reușit să evadeze de pe plantațiile BSK, dar numai după ce a trecut printr-un calvar timp de câteva luni. Anul trecut, între mai și iulie, a muncit împreună cu fiica sa la sparanghel, dar și în alte locuri. Au reușit cu chiu cu vai să fugă de la fermă, la capătul unor eforturi supraomenești. Au alergat prin noapte aproape 45 de km, timp de șase ore. „Doar frica îmi dădea putere să fug”, spune Chiriac. „Eu și fata mea am muncit trei luni degeaba, am mâncat numai pâine și prune fierte. Ne băteau ca să muncim mai repede. Abia puteam dormi noaptea din cauza vântărilor și tăieturilor”, adaugă omul. Fiica lui Costică, de numai 16 ani, a fost forțată de unul dintre ucraineni să doarmă în aceeași cameră cu un chinez care muncea și el pe acolo. Gardianul încerca să o forțeze să se căsătorească cu chinezul, care era gata să plătească ucraineanului pentru acest serviciu, mai ales că această căsnicie i-ar fi putut aduce asiaticului cetățenia română și un pașaport UE. Costică Chiriac și fata lui au fost păcăliți de o rudă de-a lor să ajungă în Cehia. Aceasta i-a pus în contact cu un bărbat, care mai târziu a fost acuzat de apartenență la rețeaua lui Bentsa. Chiriac a aflat ulterior că fiecare racolator primea între 150 și 200 de euro pentru fiecare persoană care ajungea la Praga.

AJUTOR DE LA AMBASADĂ

Mulți dintre muncitorii care au reușit să evadeze de pe plantațiile BSK au făcut acest lucru după ce diplomații români de la Praga au aflat ceea ce se întâmpla acolo. Iulian Gheorghiu, atașat pentru afaceri interne în Cehia, a declarat că ambasada a primit în martie 2007 un telefon de la un bărbat care era captiv la o fermă de sparanghel. Omul nu știa să dea mai multe detalii, a precizat doar că mai mulți români munceau în condiții groaznice. Tot ceea ce a putut să spună a fost că ferma la care lucra se afla nu foarte departe de Praga, undeva lângă un zid vopsit. Oficialii ambasadei au contactat poliția cehă care le-a explicat diplomaților cum să-i învețe pe muncitori să scape. Astfel, la câteva zile, 67 de oameni au fugit de sub supravegherea ucrainenilor care le confiscaseră bruma de bani și actele de identitate. Aproape în fiecare săptămână de la acel telefon, grupuri de muncitori care evadaseră au început să bată la porțile ambasadei noastre de la Praga. Cu toate că poliția cehă a fost înștiințată despre pătaniile oamenilor încă din 2007, i-a luat aproape doi ani până să facă, în februarie, un raid la fermă și la câminul unde erau cazați muncitorii. Atunci au fost eliberați ultimii 36 de sclavi care mai trudeau acolo. Una dintre probleme a fost și faptul că muncitorii străini au evitat să intre în contact cu poliștii cehi, fiind reticenti să dea declarații autorităților. Unii dintre ei, cum ar fi ucrainenii și moldovenii, nu aveau dreptul de a se afla pe teritoriul UE, în timp ce alții, cum e cazul românilor, nu aveau permis de muncă valabil. David Rodr, ofițer de legătură al Poliției cehice pentru România, Moldova, Bulgaria și Ucraina, a justificat pașii lenți ai colegilor săi, spunând că victimele „nu le ofereau ofițerilor destule informații și date, astfel încât poliția nu putea să-i identifice pe cei care abuzau muncitorii... Cum am fi putut să ajutăm victimele când ei nici măcar nu vorbeau limba cehă?”, se întreabă Rodr. Conform unui raport semestrial al Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane – ANITP din 2007, Cehia devenise una dintre destinațiile de top în ceea ce privește traficul de români pentru muncă forțată. Cu un an înainte, în 2006, Cehia era abia pe locul 10 pe această listă neagră, iar în 2007 a ajuns pe locul trei, în parte și

pentru faptul că după aderarea la UE, românii s-au putut mișca lejer în țările Uniunii.

ȘEFII UCRAINENI

Procurorii și poliștii de la Crimă Organizată au demarat investigația în România încă din 2007, supraveghind două rețele de racolatori diferite, una în sudul țării și alta în nord. Numele lui Bentsa apărea în ambele cazuri, ca fiind cel care coordona activitatea. Cetățean ucrainean în vârstă de 31 de ani, dar cu permis de ședere în Cehia, el a fost arestat în februarie acest an într-un mic oraș aflat la 50 de km de Praga. Împreună cu el au mai fost arestați alți doi ucraineni, Volodymyr Dublenych, 37 de ani, și Mykhaylo Zavatsky de 25. Toți trei au fost acuzați de trafic de persoane și de constituirea unei rețele de crimă organizată. După cum arată datele de la Registrul Comerțului din Cehia, Bentsa își înființase în 2003 o firmă, Bear Logging CZ s.r.o., instrumentul prin care oferea muncitori pe plantațiile de sparanghel și nu numai. Bentsa și asociații săi mai au o grămadă de firme active și interconectate în Cehia. Sediul central al Bear Logging, o firmă cu numai cinci angajați, se afla la etajul nouă al unui apartament închiriat, în orașul Můlník, pe strada Sportovni la numărul 2723. Apartamentul pare acum gol, doar o cutie poștală de metal, pe care scrie cu carioca numele Bear Logging, mai amintește de existența firmei. Bentsa este originar din satul Krychovo, în vestul regiunii Transcarpatia, nu foarte departe de Lvov. Nici Bentsa, nici Dublenych nu au în Ucraina cazier sau vreo firmă, așa cum reiese din datele puse la dispoziție de autoritățile ucrainene. În Krychovo, dar și în satele învecinate, mașini cu număr de Cehia se văd la tot pasul. La fel și reclame imense cu locuri de muncă în Cehia. Rudele și vecinii lui Bentsa au confirmat că el și prietenii săi duc oameni la muncă în Cehia. Am ajuns la casa lui și ne-am dat drept afaceriști români care au la dispoziție multă forță de muncă ieftină de trimis în străinătate. Am vorbit cu tatăl lui Bentsa care a insistat că fiul său este nevinovat și că, de fapt, el lucra la rândul-i pentru alți ucraineni din estul țării. Bărbatul a mai spus că oricum fiul său, când va fi eliberat, nu va mai lucra niciodată cu români: „Știți proverbul: odată ce ai fost mușcat de șarpe...”.

Acest articol a fost realizat cu sprijinul European Fund for Investigative Journalism www.journalismfund.eu

Investigația a fost făcută cu suportul Danish Association of Investigative Journalism

Va urma

Aici își avea sediul Bear Logging, firma care a traficat sute de români

Vasyl Bentsa și Volodymyr Dublenych au fost arestați în Cehia

În Vojkovice, muncitorii români erau cazați în condiții mizere

500 de asociați la 2 firme

În timpul investigației am descoperit că Bentsa și partenerii săi ucraineni au mai multe firme în Cehia care își desfășoară activitatea în același domeniu ca Bear Logging. Unele dintre firme, cum ar fi Forum-I v.o.s. sau Zlynka v.o.s., au ca listă de asociați aproape 500 de persoane din Belarus, Georgia, Federația Rusă, Ucraina, Moldova și Transnistria. Printre cei 500 se găsesc și doi români. Ion Al-Radi, dintr-un sat din Vâlcea, nu prea avea chef de vorbă, iar atunci când a făcut-o i se simțea nervozitatea în glas. Al-Radi a povestit că el a muncit pentru câțiva ucraineni în Cehia, dar că sub nici o formă nu a fost implicat în vreo firmă. „Nu știi ce acte am semnat. Ei îmi ordonau: Semnează! Și eu semnam. Când aveam nevoie de actele mele, îmi luau pașaportul, făceau o copie și mi-l dădeau înapoi”, a spus vâlceanul. Astfel, se poate presupune că toți cei 500 de asociați au fost de fapt muncitori cărora li s-a cerut să facă același lucru ca și vâlceanul nostru. Oameni care au semnat fără să știe ce. Nu este foarte clar ce se ascunde în spatele acestei șmecherii, dar este clar că anchetatorilor le va fi greu să dea de aproape 500 de oameni împrăștiați în Europa.

Bătuți și rușinați

Unele dintre victime nu se sfiesc să povestească calvarul prin care au trecut, dar cele mai multe se tem încă să își spună povestea pentru că le este rușine de ceea ce au trebuit să îndure. Romulus Ungureanu, șeful ANITP, a povestit despre o situație tragi-comică. O victimă care a lucrat în Cehia și care este asistată de ANITP a povestit, atunci când s-a întors în satul natal, ce bine a fost la muncă. De fapt, omul fusese bătut sever și mai târziu le-a explicat procurorilor de ce a procedat așa. Îi era jenă să nu rădă sătenii de el.